

Universitets- och högskolerådets rapport Redovisning av regeringsuppdraget om ämnesbetyg (U2024/02790)

Sammanfattning (SKR:s sammanfattande ställningstaganden)

SKR anser att modell 1 är bäst av de förslag som lämnas. Enligt modell 1 är alla sökande med gymnasieexamen enligt Gy25 i en egen urvalsgrupp.

SKR delar utredningens bedömning att det finns osäkerhetsmoment för hur införandet av ämnesbetyg kan komma att påverka meritvärdena i enlighet med Gy25. SKR vill därför särskilt framföra att oavsett vilken modell som föreslås, måste det finnas möjlighet att genomföra justeringar framöver utifrån hur urvalen visar sig fungera. Det är av högsta vikt att urvalet till högre studier sker på rättvisa grunder.

SKR vill också framföra att utredningen i sin konsekvensanalys inte har berört eventuella förändringar som kan komma att bli aktuella från förslag i aktuella utredningar såsom utredningarna: *Likvärdiga betyg och meritvärden* och *Fler vägar till arbetslivet*, vars förslag kan få stor påverkan på betygsättningen om dessa genomförs. Även detta är ett starkt argument för att följa upp och eventuellt justera urvalsgrupperna utifrån framtida konsekvenser.

Övergripande synpunkter

SKR tycker att det är bra att regeringen har gett Universitets- och Högskolerådet i uppdrag att se över urvals- och antagningssystemet i samband med implementeringen av GY25.

Utredningen skriver om tre olika förslag på modeller. I förslag 1 deltar sökande med examen från Gy25 i en egen urvalsgrupp. I förslag 2 deltar de sökande med examen från Gy25 både i en extra urvalsgrupp samt i den

ordinarie gruppen. Och till sist så skriver utredningen om ett nollalternativ som innebär att sökande enligt Gy25 deltar i ordinarie urvalsgrupper.

SKR bedömer att modell 1 – där samtliga sökande med gymnasieexamen enligt Gy25 placeras i en separat urvalsgrupp – är det mest fördelaktiga alternativet bland de förslag som presenterats i uppdraget. Utredningen påvisar många antaganden om hur lärare kommer att agera kring betygssättningen i samband med att GY25 införs, det kan bli anpassningar nedåt eller uppåt gällande betygen vilket kan medföra orättvisa konsekvenser.

Modell 1 bedöms vara lätt att förstå för de sökande, vilket främjar tydlighet och förutsägbarhet i antagningsprocessen. Vidare innebär det faktum att sökande med ämnesbetyg konkurrerar inom en egen urvalsgrupp att eventuella skillnader i betygsnivåer saknar direkt påverkan på andra grupper. Detta minskar risken för oönskade effekter i urvalet och bidrar till en mer rättvis och transparent hantering.

Konsekvenser

SKR anser att utredningen på ett genomarbetat sätt har analyserat de föreslagna förändringarna, inklusive deras för- och nackdelar samt potentiella risker. Det är positivt att utredningen har belyst flera centrala aspekter av ett nytt urvalssystem.

Samtidigt vill SKR påtala att utredningen inte har beaktat de förändringar som kan uppstå till följd av aktuella utredningar, såsom till exempel *Likvärdiga betyg och meritvärden* samt *Fler vägar till arbetslivet*. Dessa utredningar föreslår bland annat en ny meritvärdeskalibreringsmodell, en ny betygsskala och nya betygskriterier. Om dessa förslag genomförs kommer de att ha betydande påverkan på elevernas betyg, särskilt vid ansökan till högre studier.

Mot denna bakgrund är det enligt SKR avgörande att ett införande av ett nytt urvalssystem även tar hänsyn till de förändringar som kan följa av ovan nämnda utredningar. Det bör finnas utrymme för att justera urvalssystemet i takt med att betygssystemet förändras, för att säkerställa rättvisa och likvärdiga förutsättningar för eleverna/studenterna.

SKR saknar även ett resonemang kring konsekvenserna för Komvux. Elever som väljer att komplettera sina betyg inom Komvux enligt Gy25 kommer att placeras i samma urvalsgrupp för kompletteringar som elever som inte har läst enligt Gy25. Detta kan leda till en försämrad möjlighet att konkurrera om platser till högre studier, särskilt om utredningens

antaganden om lägre ämnesbetyg i engelska och matematik för Gy25-elever visar sig stämma.

SKR anser att dessa aspekter bör uppmärksammas och analyseras vidare innan ett nytt urvalssystem införs.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Henriksson
Ordförande